

Kauwgumvlek gaat wel even 22 jaar mee!

Door Jaap Roelants

We eten voor 130 miljoen kauwgum oftewel 2,5 miljard kauwgumpjes per jaar en die spugen we ook weer uit; en dan ook nog liefst ter plekke!

Daardoor zijn de trottoirs in Nederland grijs met witte stippen. De overheid heeft de strijd tegen deze vervuiling opgegeven.

Waar je ook loopt of zelfs rijdt: je ziet ronde witte vlekken op stoep of weg. Op plaatsen waar veel mensen komen, of waar vaak files staan. Het is geen vogelpoep, zoals veel mensen denken, maar kauwgum.

In grote winkels en supermarkten kan je rond vijf uur het personeel met schrapers in de weer zien. Daar worden de plakkaatjes nog verwijderd. Maar de overheid heeft de strijd tegen de kauwgum eigenlijk opgegeven. Er zijn belangrijke vormen van vervuiling, zoals graffiti en zwerfvuil, hoor je van veel kanten. Maar als je weet dat een kauwgumvlek 22 jaar meegaat en daarmee de taaiheid van autobanden evenaart, weet je waar we dan naar toe gaan...

De gemeente Utrecht 'neemt de kauwgum mee' als het toevallig graffiti te lijf gaat. Daarom is en blijft de omgeving van winkelcentrum Hoog Catharijne bezaaid met grote en kleine ronde grijs en witte vlekken. De Roteb in Rotterdam vindt kauwgum-vervuiling ernstig, maar zwerfvuil en blikjes gaan voor. Af en toe rukken de diepreinigers van de Roteb uit voor de kauwgum, maar dan vooral in opdracht van deelgemeentes of winkeliers-verenigingen die hun klanten een beetje netjes willen ontvangen.

Enschede, om een ander voorbeeld te noemen, heeft z'n straten vorig jaar kauwgumvrij laten maken door de zogenoemde 'gumbusters', een speciaal op kauwgum georiënteerde schoonmaakploeg. Ook zijn er folders verspreid met daarbij een wikkel, om de kauwgum na gebruik in te verpakken en weg te gooien. Maar heeft het veel geholpen als je bijvoorbeeld het Van Heekplein of de Oude Markt bekijkt?

In Breda wordt de kauwgomproblematiek niet als zodanig ervaren. Volgens manager 'reiniging' Henk van der Corput staat de ergeris van kauwgomplekken op straat niet in de Bredase irritatie-toptien. „Zwerfvuil, hondenpoep, onkruid, daar concentreren we ons op. Pas als we deze overlast onder controle hebben richten we ons op de kauwgum." Er is in Breda overigens wel een kauwgomverwijdermachine in aantocht. „Daarmee kunnen we zonder overlast een tegel weer als nieuw krijgen."

rits Bergsma van de Milieudienst in Groningen zou het liefst wachten op een stevige winter. „Tegen vorst is kauwgum slecht bestand. Dan knapt de stof en is het zo bijelkaar te vegen." In Groningen is het centrum enkele jaren geleden geplaveid met vrolijk gekleurde gele steentjes. Heel mooi, zolang de steentjes schoon zijn. Maar met overal zwarte en witte kauwgomvlekken lijken ze extra smerig. Vooral rond een school in het centrum, bij bushaltes, de bioscopen en de snackbars lijkt de straat soms net op de schimmel van Sinterklaas. „Het is lelijk", wil Bergsma wel ook toegeven, „maar we beschouwen het niet als afval, zoals zwerfvuil."

Een paar jaar geleden onderzocht Groningen wat de beste en goedkoopste manier is om de plakplaatjes te verwijderen. Er werden grootschalige reinigungsacties gehouden met de zogeheten gumlaser, die met stikstof kauwgum befrist. Ook werd de vervuiling te lijf gegaan door branden, stomen en reinigen met de hogedrukspuit. Maar niks hielp. Erger: „Een van de apparaten gebruikte zoveel water dat de halve Herestraat blank kwam te staan."

Overall in Nederland loop je op kauwgum. In Arnhem van het station richting binnenstad. Het meest vlekkelig is de aanlooproute van het station naar de binnenstad (Korenmarkt). De hogedrukspuit die de gemeente schijnt te hanteren levert in elk geval geen zichtbare verbeteringen op. Eindhoven heeft 34 000 euro klaar liggen om de stad kauwgum-vrij te houden, maar is dat genoeg? Uitgaansgebied Stratumseind, het Stationskwartier, en Dommelstraat zijn meer grijs en zwart dan rood te noemen.

In Tilburg heeft men de strijd nog niet opgegeven. Sinds de herinrichting van de binnenstad in 2000, toen Chinees graniet de ordinaire stoeptegels kwam vervangen, heeft de gemeente zogenaamde gumbusters in dienst. Deze schoonmakers gaan erop uit als het aantal kauwgomvlekken per vierkante meter een bepaalde waarde overstijgt. Met een oplosmiddel weken ze de vlekken van de stenen. De afdruk die de kauwgom heeft achtergelaten verdwijnt na enkele regenbuien.

Directeur mevrouw M.M. van Aggelen van de Stichting Nederland Schoon is het niet ontgaan dat Nederland steeds meer onder de vlekken zit. Maar ja. „Kauwgum is geen zwerfvuil, er zit net als bij peuken geen verpakking omheen. We rekenen het echter toch tot onze taak hier wat aan te doen.”

De Stichting heeft lespakketten ontwikkeld voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs waarin kauwgum in al z'n facetten belicht wordt. Bij biologie wat het met speeksel doet, bij scheikunde hoe de samenstelling is. En in die samenhang komt ook aan de orde dat je het beter niet kunt weggooien. „Jongeren moeten natuurlijk wel snappen waarom je bepaald gedrag moet veranderen.”

Daarnaast zijn er naar Brits voorbeeld posters ontwikkeld die het weggooi gedrag van vooral jongeren moet veranderen. Kauwgum is natuurlijk een probleem, het waait niet weg, de vlekken lossen niet op in een regenbui, als je er niets aan doet blijft het gewoon 22 jaar liggen, aldus mevrouw Van Aggelen. „In de kauwgum zitten stoffen zoals harsen en gom waar ook autobanden van gemaakt worden. Het voordeel van schoonmaken van de straten is natuurlijk ook dat mensen het minder gemakkelijk weggooien. Als het al een troep is kan er ook nog wel wat troep bij, vinden velen.”

Voorbeelden van steden die er wat aan doen: Amersfoort, zoals gezegd Tilburg en de winkeliersvereniging van de Kalverstraat.

(Bron: AD 17-05-2005)